

Jurisprudentie

Zaak C-41/17

Isabel González Castro
tegen
Mutua Umivale e.a.

(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de Tribunal Superior de Justicia de Galicia)

„Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 92/85/EEG – Artikelen 4, 5 en 7 – Bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers – Werkneemster tijdens de lactatie – Nachtarbeid – Ploegenarbeid die gedeeltelijk tijdens de nacht wordt verricht – Evaluatie van de risico's die de arbeidsplaats inhoudt – Preventieve maatregelen – Betwisting door de betrokken werkneemster – Richtlijn 2006/54/EG – Artikel 19 – Gelijke behandeling – Discriminatie op grond van geslacht – Bewijslast”

Samenvatting – Arrest van het Hof (Vijfde kamer) van 19 september 2018

1. *Sociale politiek – Bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers – Werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie – Richtlijn 92/85 – Nachtarbeid – Draagwijdte – Ploegenarbeid die gedeeltelijk tijdens de nacht wordt verricht – Daaronder begrepen*

(Richtlijn 2003/88 van het Europees Parlement en de Raad, overweging 14; richtlijn 92/85 van de Raad, art. 7)

2. *Sociale politiek – Mannelijke en vrouwelijke werknemers – Toegang tot het arbeidsproces en arbeidsvoorwaarden – Gelijke behandeling – Bewijslast in geval van discriminatie – Werkingssfeer – Weigering om aan een werkneemster tijdens de lactatie een medisch attest te verstrekken waarin wordt bevestigd dat haar arbeidsplaats risico's tijdens de lactatie inhoudt, en, bijgevolg, om haar de uitkering wegens risico's tijdens de lactatie toe te kennen – Betwisting door deze werkneemster van de evaluatie van die risico's – Geen specifiek onderzoek waarbij rekening wordt gehouden met haar individuele situatie, zodat kan worden aangenomen dat sprake is van rechtstreekse discriminatie op grond van geslacht – Daaronder begrepen – Toetsing door de verwijzende rechterlijke instantie – Nadere bepalingen ter uitvoering van de bewijsregels*

(Richtlijn 2006/54 van het Europees Parlement en de Raad, art. 19, lid 1; richtlijn 92/85 van de Raad, art. 4, lid 1, en 7)

1. Artikel 7 van richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie moet aldus worden uitgelegd dat het van toepassing is op een situatie als aan de orde in het hoofdgeding, waarin de betrokken werkneemster in ploegendienst werkt in het kader waarvan zij slechts een gedeelte van haar taken tijdens de nacht verricht.

Vastgesteld moet worden dat, aangezien het in het belang is van werknemers tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie dat op hen overeenkomstig overweging 14 van richtlijn 2003/88 de specifieke voorschriften van richtlijn 92/85 met betrekking tot nachtarbeid worden toegepast, met name teneinde de bescherming die zij in dit opzicht genieten, te versterken, deze specifieke voorschriften niet minder gunstig mogen worden uitgelegd dan de algemene voorschriften van richtlijn 2003/88, die van toepassing zijn op de andere categorieën werknemers.

(zie punten 47, 53 en dictum1)

2. Artikel 19, lid 1, van richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking) moet aldus worden uitgelegd dat het van toepassing is in een situatie als aan de orde in het hoofdgeding, waarin een werknemer aan wie is geweigerd een medisch attest te verstrekken waarin wordt bevestigd dat haar arbeidsplaats een risico voor de lactatie inhoudt, en aan wie bijgevolg de uitkering wegens risico's tijdens de lactatie werd geweigerd, bij de nationale rechter of enige andere bevoegde nationale instantie van de betrokken lidstaat opkomt tegen de evaluatie van de met haar arbeidsplaats verbonden risico's, wanneer deze werknemer feiten aandraagt die kunnen suggereren dat deze evaluatie geen specifiek onderzoek heeft omvat waarin rekening is gehouden met haar individuele situatie, en dus kan worden aangenomen dat sprake is van rechtstreekse discriminatie op grond van geslacht in de zin van richtlijn 2006/54, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan. Het staat dan aan de verwerende partij om het bewijs te leveren dat die risico-evaluatie wel een dergelijk concreet onderzoek heeft omvat en dat het discriminatieverbod bijgevolg niet is geschonden.

Met betrekking tot de wijze van toepassing van deze bepaling moet in herinnering worden gebracht dat de daarin vervatte bewijsregels niet gelden op het tijdstip waarop de betrokken werknemer verzoekt om aanpassing van haar arbeidsomstandigheden of – zoals in het hoofdgeding – om een financiële uitkering wegens een risico tijdens de lactatie, en dat de met haar arbeidsplaats verbonden risico's derhalve moeten worden beoordeeld overeenkomstig artikel 4, lid 1, of in voorkomend geval artikel 7, van richtlijn 92/85. Het is pas in een later stadium, wanneer de betrokken werknemer voor een rechter of enige andere bevoegde instantie opkomt tegen deze risicobeoordeling, dat deze bewijsregels toepassing vinden (zie in die zin arrest van 19 oktober 2017, Otero Ramos, C-531/15, EU:C:2017:789, punt 67).

Dit betekent dat overeenkomstig artikel 19, lid 1, van richtlijn 2006/54 de werknemer die zich door niet-erbiediging te haren aanzien van het beginsel van gelijke behandeling benadeeld acht, voor een rechter of enige andere bevoegde instantie feiten of bewijselementen dient aan te dragen op grond waarvan het bestaan van rechtstreekse of indirecte discriminatie kan worden aangenomen (arrest van 19 oktober 2017, Otero Ramos, C-531/15, EU:C:2017:789, punt 68 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

(zie punten 73, 74, 83 en dictum2)